

7. Άλλο άτοπον ὅπερ γήρις: κλίσει θεραπείας φαίνεται μοι ἢ παρὰ τινων διευθυντῶν σχολείων γινομένη αὐθαίρετος μεταβολὴ τοῦ σχολικοῦ προγράμματος. Ἡ τοιαύτη ἀνευ ἀνωτέρας ἐντολῆς εἰσαγομένη ἀνωμαλία οὐ μόνον ἀντικεῖται εἰς ῥητὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ παρακωλύει ἢ συντράττει τὴν ἐνιαίαν καὶ κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ παιδευτικοῦ ἡμῶν συστήματος, ἅτε τῶν μαθητῶν ἀλλ' ἀλλοχῶν καὶ ἄλλως διδασκόμενων.

8. Πρὸς ἄρσιν τῶν ἀνωτέρω ἀτοπημάτων ἡ Κυβέρνησις ἀξιοὶ νὰ λαμβάνῃ ὅσον οἶον τε ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τῆς νῦν λειτουργίας πάντων τῶν ἡμετέρων σχολείων, τὸ μὲν ἵνα, ὅσον δυνατόν, ἐξομαλίῃ ἢ θεραπεύῃ τὰς ἐν αὐτοῖς παρατηρούμενας ἀνωμαλίας, τὸ δὲ ἵνα, ἐφωδιασμένη διὰ τοιούτων παντοίων πληροφοριῶν, δυνηθῇ νὰ προπαρασκευάσῃ νέον περὶ Παιδείας Νόμον τοιούτου εἴους νὰ θεραπεύσῃ μὲν κατὰ τὸ ἐνὸν τὰς ἀνάγκας τῶν σχολείων, προνοήῃ δὲ δεύοντως, καὶ περὶ τε τῶν διδασκόμενων καὶ τῶν διδασκόντων ἐν τοῖς σχολείοις. Καὶ ἵνα πάντα αὗται, αἱ ἀνάγκαι ληρωθῶσιν ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ συντάξει τοῦ νέου περὶ Παιδείας Νόμου, νομίζω ἐπάναγκες ὅπως ἐντὸς τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους πάντοθεν ὑποβληθῶσιν ἱεραρχικῶς εἰς τὴν Γενικὴν Ἐπιθεώρησιν δύο ἐξέχοντι γενικαὶ ἐκθέσεις, ἡ μὲν κατὰ τὸ τελευταῖον δεκάήμερον τοῦ Δεκεμβρίου ἢ δὲ κατὰ τὸ δεύτερον δεκάήμερον τοῦ Μαρτίου, ἐν αἷς ἕκαστος διδάσκαλος νὰ παρέχῃ, ἐν πάσῃ τῇ δυνατῇ ἀλλὰ καὶ περιεκτικῇ συντομίᾳ ὅ,τι πλείστας πληροφορίας περὶ τῆς καθ' ὅλου καταστάσεως τῆς ὑπ' αὐτὸν σχολῆς ἢ τάξεως, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ προσωπικῶν ἀναγκῶν. Ἴδια δ' ὀφείλει ἑκάτερα ἐκθέσεις — (Α) νὰ περιλαμβάνῃ ἀντίγραφον τοῦ ἑφετινοῦ καὶ ἀντιστοιχοῦ περυσينوῦ προγράμματος καὶ ὠρονομίου (ὠρολογίου) τῶν μαθημάτων (Β) νὰ ὀρίξῃ (1) πόσοι μαθηταὶ ἐνεγράφησαν ἐφέτος, πόσοι φοιτῶσι τακτικῶς, πόσοι ἀτάκτως καὶ διὰ τίνος περίπου λόγους, (2) πόσοι τῶν ἐφετινῶν μαθητῶν φαίνονται ἤδη προδιδάσσιμοι καὶ τίνες περίπου οἱ κέρυσινοι αὐτῶν διδάσκαλοι, (3) πόσοι μαθηταὶ δὲν παρέχουσι βεβαίους ἐλπίδας προδιβάσεως, ἐν τισὶν ἰδίως μαθήμασιν ὑστεροῦσιν, διὰ τίνος περίπου λόγους, καὶ τίνες ἦσαν οἱ περυσιοὶ αὐτῶν διδάσκαλοι, (4) τίνα διδακτικὰ βιβλία ἦσαν ἐν χρήσει πέρυσιν καὶ τίνα εἰσὶν ἐφέτος ἐν χρήσει (Γ) νὰ ὀρίξῃ τίνες αἱ καθ' ὅλου ἐλλείψεις ἢ ἀνάγκαι τῆς σχολῆς ὡς καὶ τοῦ παιδευτηρίου ἢ σχολικοῦ οἰκοδομήματος.

Καθ' ὅλου δ' εἰπεῖν ἑκάτερα ἐκθέσεις ὀφείλει νὰ παρέχῃ πᾶσαν οἷαν δῆποτε (ἀλλὰ καὶ πάντως οὐσιώδη) πληροφορίαν περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ σχολείου.

9. Οὐδ' εἶνε ἀνάγκη νὰ προσθέσω ἐνταῦθα ὅτι ἡ Γενικὴ Ἐπιθεώρησις προθύμως θὰ δέχηται καὶ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν πᾶσαν ὅθεν δῆποτε ἰδιαιτέρην εἰσήγησιν ἢ αἴτησιν ἐὰν αὕτη εἶνε εὐκρινῶς καὶ συντομῶς [γ. γ. ρ. α. μ. ἐ. ν. η.] εἰς μίαν ἢ τὸ πολὺ δύο ἡμικλάστους σελίδας καὶ διαβιβάζεται ἀμεδίως.

10. Ἐὰν αἱ ἀνωτέρω δύο γενικαὶ ἐκθέσεις συνταχθῶσιν νοημόνως καὶ αξιοπιστῶς καὶ πρακτικῶς, διαβιβάσθωσι δ' ἱεραρχικῶς ἐντὸς τοῦ τεταγμένου χρόνου πρὸς τὴν Γεν. Ἐπιθεώρησιν, τότε καὶ ἡ συνταξίς τοῦ νέου περὶ Παιδείας Νόμου ἔσται εὐχερεστέρα καὶ αἱ σχολικαὶ ἀνάγκαι τῶν μαθητῶν καὶ τῶν διδασκάλων εἰκότως θὰ τύχωσι βεβαιοτέρας καὶ πληρεστερας προνοίας. Ἄλλ' εἰς τὸ νομοθετικὸν τοῦτο ἔργον θερμαίνομαι ὑπὸ τῆς ἐλπίδος ὅτι θαντλήσω πολλὴν φιλικὴν βοήθειαν καὶ ἐκ τῶν γενικῶν ἐκθέσεων τῶν Νομάρχικων Ἐπιθεωρητῶν πρὸ ὧν ἀπεκδέχομαι εἰδικῶς ἐκθέσεις ἀπειριδομένας εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐπερωτησμένην ἀντιλήψιν.

Τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις καὶ συστάσεις ἀνακοινοῦμενος ὑμῖν, φίλοι, συλλειτουργοὶ τῆς Παιδείας, ἐπικαλοῦμαι τὴν ὑμέτεράν φιλότιμον καὶ φιλοπάτριδα συμπραξίν καὶ βοήθειαν ἵνα οὕτως, ἀνῆψαντες καὶ φιλοτίμως πάντες συνεργαζόμενοι, ἀνορθώσωμεν τὴν κατημελημένην καὶ δεινοπαθοῦσαν καὶ διακυρομένην δημοσίαν Παιδείαν τῆς ἡμετέρας Πατρίδος.

Ἐν Χανίοις τῇ 30 Νοεμβρίου 1907.

Ὁ Γενικός Ἐπιθεωρητὴς τῆς Παιδείας
Α. Ν. ΓΙΑΝΝΑΡΗΣ.

Υ. Γ. Ἡ Γενικὴ Ἐπιθεώρησις ἐπιθυμοῦσα νὰ ἔχῃ πλήρη γνῶσιν τῆς ἐσωτερικῆς λειτουργίας τῶν ἀπανταχοῦ σχολείων τῆς Νήσου καλεῖ τοὺς διευθύνοντας αὐτὰ ὅπως ἀμελλητὶ πέμψωσιν αὐτῇ ἱεραρχικῶς ἀντίγραφον τοῦ ἐφετινοῦ ὠρονομίου (ὠρολογίου) ἐν φάναλυτικῶς νὰ ἐμφαίνωνται τὰ μαθήματα καὶ αἱ ὠραι καὶ οἱ οἰκετοὶ Καθηγηταὶ ἢ Διδάσκαλοι.

